

безрезультатності цілі проведення відповідних заходів.

Наступним, на що звертаємо вашу увагу, так це на те, що процедура проведення медіації не обмежується у часі, натомість, провадження врегулювання спору за участі судді не може перевищувати тридцяти днів.

Варто зауважити, що суддя постановляє ухвалу про припинення врегулювання спору за участю судді. Виникає питання, як може суддя постановляти ухвалу якщо провадження по справі зупинене, що означає врегулювання спору між сторонами відбувалось за межами господарського провадження. Думається, що завершення врегулювання спору мало відбуватись в інший спосіб, наприклад, складання протоколу про неможливість продовження врегулювання спору або про його завершення.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України від 6.11.1991р. № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
2. Медіація. Вікіпедія – вільна енциклопедія. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Медіація>.

УДК 346.1:347 (043.2)

Козирєва В.П., к.ю.н., доцент,
Пономаренко А.О., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ВІДНОВЛЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ

Процесуальний строк відповідно до глави 6 ГПК України становить перш за все проміжок часу, визначений законом чи господарським судом для вчинення процесуальних дій сторонами, третіми особами, прокурором іншими особами, які беруть участь у процесі у випадках передбачених ГПК України. Така ознака, хоча і є родовою з точки зору темпоральної характеристики процесуальних строків у господарському судочинстві, але не є визначальною. Для процесуальних строків характерним, крім того, є механізм їх обчислення, перебігу та закінчення, відновлення та продовження а також те, що процесуальні строки, як нетипові нормативні приписи регламентують процесуальну діяльність учасників господарського процесу (крім суду). Тому інститут процесуальних строків за своїм змістом має охоплювати правила визначення процесуальних строків як певних періодів у часі, обчислення, перебігу, закінчення, відновлення та продовження, що є важливим для кваліфікації тих чи інших строків у господарському суді як процесуальних.

Відповідно до загального правила за заявою сторони, прокурора чи з своєї ініціативи господарський суд може визнати причину пропуску

встановленого законом процесуального строку поважною і відновити пропущений строк, крім випадків, передбачених ГПК України. Про відновлення пропущеного строку зазначається в рішенні, ухвалі чи постанові господарського суду. Про відмову у відновленні строку виноситься ухвала, крім випадків, передбачених ГПК України. Ухвалу про відмову у відновленні пропущеного строку може бути оскаржено (ч. 8 ст. 119 ГПК України). Відновленню підлягають процесуальні строки лише у разі їх пропуску, тобто коли господарський суд може вказати про початок перебігу та закінчення процесуального строку. Якщо господарський суд не може встановити, що процесуальний строк пропущено правило про відновлення не застосовується. В свою чергу питання про те, чи пропущено строк на вчинення конкретної процесуальної дії, може бути з'ясовано господарським судом тільки після вчинення такої процесуальної дії. Закріплене ч. 1 ст. 119 ГПК України правило відповідно до якого суд відновлює строк, встановлений законом у разі його пропуску, дає підстави стверджувати, що сторона або інша особа повинна доводити існування поважних причин не тільки на момент перебігу процесуального строку, а саме з початку перебігу строку до його закінчення, а в строк який минув після закінчення встановленого законом строку. Тобто даючи оцінку поважності причин пропуску строку господарський суд повинен з'ясувати коли виникли обставини, якими обґрунтовуються причини пропуску строку та коли вони закінчилися. Обставини, які виникли після закінчення встановленого ГПК України строку не можуть вважатися поважною причиною пропуску процесуального строку.

Судова практика свідчить про те, що підставою для відновлення процесуальних строків є наявність поважних причин, які не дали можливість стороні або іншій особі вчинити процесуальну дію у встановлений ГПК України строк. При цьому поважними визнаються лише ті обставини, які є об'єктивно непереборними і пов'язані з дійсними істотними труднощами для вчинення процесуальних дій. За загальним правилом процесуальну дію може бути виконано протягом усього встановленого законом строку, тобто в будь-який день не пізніше останнього дня встановленого ГПК України строку.

На наш погляд, питання про відновлення процесуального строку може вирішуватися тільки уразі одночасного вчинення процесуальної дії, строк на вчинення якої було пропущено. А в такому разі відновлюючи процесуальний строк суд по суті визнає, що останнім днем встановленого законом строку є день коли сторона або інша особа вчинила процесуальну дію або подала той документ чи доказ, стосовно якого заявлено клопотання. Оскільки відновленню підлягають процесуальні строки встановлені ГПК України при визначенні суті відновлення процесуальних строків слід враховувати, що такі строки закріплюються імперативною

нормою ГПК України та не можуть бути змінені ні судом, а ні сторонами. А тому відновлення процесуального строку по суті полягає у визнанні судом процесуальної дії, такою що вчинена в межах строку встановленого законом.

Пропущений строк – це строк який минув з дня виникнення обставин, які об’єктивно перешкоджали вчиненню процесуальної дії й до дня вчинення стороною або іншою особою процесуальної дії стосовно якої заявлено клопотання про відновлення строку. При цьому такі обставини можуть існувати до початку перебігу строку або виникнути після його початку, але до закінчення процесуального строку. І відповідно сторони, прокурор або інші особи повинні доводити існування поважних причин пропуску процесуального строку встановленого законом протягом усього пропущеного строку. Відновлення процесуального строку полягає у визнанні судом що останнім днем, пропущеного з поважних причин, строку встановленого законом, є день вчинення процесуальної дії або подання документу чи доказу.

Література

1. Господарський кодекс України: закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2018. - № 18, № 19-20, № 21-22. - Ст. 20.

2. Господарський процесуальний кодекс України від 15.12.2017 р. № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. - 2018. - № 6. - Ст. 50.

УДК 346.1:347.122 (043.2)

Козирєва В.П., к.ю.н., доцент,
Процко М.М., студент,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАХИСТ СУБ’ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Відповідно до ст. 13 Конституції України держава забезпечує захист прав усіх суб’єктів права власності і господарювання. На виконання цієї вимоги, згідно зі ст. 20 ГК України, кожний суб’єкт господарювання та споживач має право на захист своїх прав і законних інтересів шляхами, визначеними нормами чинного законодавства. А також особа має право на самозахист свого права. Самозахистом є застосування особою засобів протидії, які не заборонені законом та не суперечать моральним засадам суспільства. Тобто суб’єкт господарювання має право вчиняти самозахист шляхом захисту своїх прав та законних інтересів самотужки, своїми власними діями. Іншими словами – це захист без звернення до суду [1].

Деякі вчені-юристи, зокрема О. Ф. Скакун, розглядають захист як відновлення порушеного правового статусу й залучення порушників до